

Srečni tudi med krizo?

Spodobi se, da smo ljudje v kriznih časih resni. S trdim pogledom in z odločnimi besedami zazrti v prihodnost. To ni čas za smeh, pa tudi tvegati si nihče kaj veliko ne upa. Brez gnetenja se pa niti kruh ne speče, kaj šele zažene gospodarstvo v recesiji. Dvakrat sem na mah prebrala, od prve do zadnje črke, izvrstno knjigo Arta Paasilinne o srečnem človeku.

Je izvrstna mešanica trpkih življenjskih razmer, ustvarjalne energije, ljubosumnih posameznikov ter delovne večine, da se ob koncu razplete kot zgodba o uspehu. To je roman o finskem življenju na robu polarnega mraza in ob meji z ruskim velikanom. Roman o vztrajnosti in o prepričanju, da je za skupno dobro potreben kanček pameti, četudi bi bilo za trenutno osebno korist kdaj pamet lažje kar zanemariti.

Usoda je inženirja za gradnjo mostov Akselija Jaatina zanesla k Morilski reki, ob kateri je življenje že leta umirjeno teklo po izrabljenih kolesnicah. Vedelo se je, kdo so župan, veleposelstnik, župnik, predsednik občinskega sveta, in nič neobičajnega ni bilo, da so se brezposelni delavci otepali revščine. Odločen, napreden ter uspešen Jaatinen je bil zadnja oseba, ki bi si jo mestni veljaki želeli obdržati v svoji občini. Tako močno so si prizadevali, da bi po končani gradnji mostu odpotoval, da je po odprtju mostu ostal brez službe. Bo že res, da človek za to, da najde samega sebe, včasih potrebuje zunanji dražljaj. Ob trenutku brezupa mu je eden od nekdanjih delavcev predlagal: »Ustanovi lastno podjetje.« In ga je. Prebrisa no, a ne z lažjo, je pridobil v izvedbo občinske projekte, nato pa nadaljeval z izdelavo betonskih izdelkov. Podjetje je preraslo v tovarno in ni ga ustavila niti slaba infrastruktura. Železniški tir je zgradil do tovarne kar sam v pičlih treh mesecih. Državna železniška uprava bi za to potrebovala nekaj let!

Inženir Jaatinen ni bil le podjetnik, bil je predvsem

človek. Delaven, z mnogo znanja in izkušenj, neopgljiv. Imel je občutek za pravičnost, odgovornost in tudi srčnost ni bila njegova slaba lastnost. Zlomilo ga je lahko le eno - občinska tajnica Irene Koponen. »Zaljubljeni inženir je bil v teh okoliščinah in krajih videti natančno tako kot vsi zaljubljeni finski moški: na obrazu nepojasnjeno neumen izraz, trepetajoče ustnice, kot da bi nekaj potihoma prepevale, pogled, ki blodi naokrog, in vožnja po levi strani ceste.« Še sreča, da le s kolesom! No, Irene ga ni zlomila, saj je postala njegova žena, vendar pa se je to zgodilo šele po nekaj letih, ko se je uspel dokazati kot ugleden meščan - da, postal je celo župan Kuusmäkija, - in ko se mu je zalomilo z drugo žensko, ki mu je rodila dvojčka. A je Jaatinen prevzel odgovornost. Imel je rad Leo, skrbel je zanjo in za dvojčka - ter ljubil Irene. In živel z obema. A takrat je imel občane že na svoji strani. In nič kaj zavistni mu niso bili, saj je izgledal precej utrujen. On pa je še vedno trdil, da je srečen človek. S pridržkom, saj sta obe ženi prevzeli precej komande pri hiši.

Roman je poln ovir, težkih usod, a napisan hudomušno in na način, ki vzbuja upanje, da nobena težava ni tako huda, da je z voljo in vztrajanjem ne bi mogli razrešiti. Arto Paasilinna je mojstrsko predstavil od življenja izbrušene Fince, na zunaj resne in trde, v notranjosti pa tople in hudomušne. Tudi Slovenija premore svoje Akselije Jaatinene, malce samosvoje, uspešne in odgovorne. Kljub temu, da preskočijo prenekatero oviro, pa morajo včasih imeti tudi razumevanje okolice. Kot ga je imel Jaatinen, ko sta mu občinska veljaka želela zakuhati stavko, pa se jima je prvi sindikalist uprl z besedami: »Stavka je delavsko orožje, ne pa igrača za gospode, da vesta!«

Dr. ROMANA JORDAN, gostujoča bralka za bukvarno Novega tednika je slovenska poslanka v Evropskem parlamentu